

בצלם אלוקים ברא אותו

5 אורות הקודש / חלק ג - מוסר הקודש / עמוד פ / התגלות

גדולת הרצון - נה

עוד יתגלה בעולם גודל ערך הכח של רצון האדם, ומדרגתו במציאות כמה היא מכרעת, על ידי רזי תורה. וגילוי זה יהיה הכתר של כל המדע כולו, ויבוקש מכל העולם בישראל.

10

שמונה קבצים / קובץ א / תצ.

תצ. **הכח היותר חדש שיתגלה בעולם, לחדש את החיים בגאולה שלמה הוא הערך הגדול שיש לרצון האדם בהויה כולה, כשהוא משתלם בשלמותו הגמורה. ולזה אנחנו עורגים, כל מעשינו לשם כך מכוונים הם, לגלות את האלהות שברצון האדם.** וכו'.

15

✓ למה חשוב לדעת את זה?

✓ תשובת הנגלה ותשובת הנסתרי¹

20

מי מרום לרב חרל"פ חלק יא ספר במדבר מתוך השיחה
הנ"ל עמ' מא':

¹ צדקת הצדיק אות עו – "בעת כשלוו האדם ידע שבאותו עת הוא הכנה לאותו דבר לטוב ואם יזכה באותה שעה יוכל לעלות למדרגה גדולה מאד כפי גודל החטא שהיצר מסיתו כך הוא גודל הטובה שיוכל לקלוט אז אם יהפוך תשוקה זו וחמדה זו לטוב ומאותו ענין ממש הוא הטובה היפך הרעה. וכמו שמובא בזהר (פנחס רט"ז סוף ע"א) כי בעת המבול היו ראויים לקבל התורה והיה אז משה כמו שדרשו חז"ל (חולין קל"ט ע"ב) על בשגם עינין שם. ומים היינו תורה והם הפכוהו למים הזידונים, והתורה היא תכלית קיום העולם ושבשבילו נברא ואלמלא וכו' והם גרמו אבדונו ואותו עת היה מוכן, אילו זכו ממש להיפך שהוא ירידת מימי התורה לקיום העולם: וכן בעת החורבן נולד משיח (ירושלמי פרק ב' דברכות הלכה ד') כי אותו עת היה מוכן אם זכו לביאת משיח ובנין הבית המקדש הנצחי וקיים לעד, וזה היה טעות אנשי ירושלים ובביאי השקר שהיו חושבים כי אדרבה ייטיב ה' להם שראו העת מוכן לכך אם זכו": ועיין עוד אות מט ואות ע.

"...וזאת היתה טענתם "אשר נאכל במצרים חנם" ואחז"ל "חנם מן המצוות", כלומר שהיו בבחינת אינו מצווה ועושה.

25 והנה זה כלל גדול שישנם הרבה דברים גדולים מאד אשר ביסודם הנם קדושים מאד, אולם בהשתלשותן וירידתן לעולם המעשה הינן מתגשמים ומסתלפים עד שהם יורדים אלינו בצורה של חטא, אולם הרעיון בעצם יסודו הוא של קדושה, וכן היה גם כאן שעצם התביעה היתה התעוררות לדרישת בחינת האיני מצווה ועושה, אלא שנסתלפה ונתגשמה בצורה של תאוה פשוטה".

30

✓ נפילת העולמות

שער הפסוקים פרשת כי תצא:

35

"כי כל ירידה מעולם לעולם, מעולם עליון לעולם תחתון, נקרא מיתה".

בראשית פרק א:

40

(כו) וַיֹּאמֶר אֱ-לֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בְדִגְתַּי הַיָּם וְיִעֲוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְבִהֶמָה וּבְכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֶמֶשׂ עַל הָאָרֶץ: (כז) וַיִּבְרָא אֱ-לֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצַלְם אֱ-לֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:

45

רש"י

נעשה אדם - אע"פ שלא סיעוהו וביצירתו ויש מקום למינים לרדות לא נמנע הכתוב מללמד דרך ארץ ומדת ענוה שיהא הגדול נמלך ונוטל רשות מן הקטן ואם כתב אעשה אדם לא למדנו שהיה מדבר עם בית דינו אלא עם עצמו, ותשובתו כתובה בצדו ויברא את האדם ולא כתיב ויבראו:

50

משך חכמה בראשית פרק א פסוק כו

(כו) נעשה אדם בצלמנו. הצלם האלקי הוא הבחירה החופשית בלי טבע מכריח, רק מרצון ושכל חפשי. וכו'.

55

• בפרט מלבי"ם על אתר

אורות הקודש / חלק ג - מוסר הקודש / עמוד רצח / תקון הברית והרצון - לו

60 עיקר תיקון פגם הברית הוא קידוש הרצון והארתו הברורה, עד שהרצון היותר חזק מצד הטבע הגופני, שיש לו שורש בקדושה חזק מאד מפני הופעת החיים שבו, שהוא הרצון של נטיית המין, אור הקדושה שופע בו כל כך עד שהצד הקדוש שבו הוא הרודה בחיים וממשיך את פעולתו והופעתו. והצד של החול, וקל וחומר של הטומאה שבו, הוא בטל לגמרי לצד הקודש, ואז באמת לא יקרב נגע באהלו, ונעשה צדיק משומר מכל מוקש, וכשהרצון עולה במדרגה עליונה של קודש כזאת, אז הוא מתברר גם מכל מדות רעות ומכל מעשים רעים שבעולם, אפילו מהדברים היותר קלים שהאדם דש אותם בעקבו. יצרא דעריות יוכל ללפף את האדם יותר עמוק 70 מהשורש של קישור החיים שלו עצמו, מפני שהוא נעוץ בנטיית המשך החיים של הדורות כולם. ולעומת זה בקדושה יכולים לעלות על ידי קדושת הברית למדרגת דוגמא של צדיק בכל הדורות. שני לזה הוא ענין חמדת גזל, שהרכוש הוא גם 75 כן מעמיד על רגליו את הדורות בתור ירושה, שאהבת הקנין הרעה, תוכל להשפיל מאד, והטובה שבקדושה תוכל לעלות למרומי החיים ועליוניותם.

בראשית פרק ב

80 (יח) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱ-לֹהִים לֹא-טוֹב הָיִית הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה-לּוֹ עֵצַר כְּנָגְדוֹ: (יט) וַיִּצַּר יְהוָה אֱ-לֹהִים מִן-הָאֲדָמָה כְּלִי-תֵיט הַשָּׂדֶה וְאֶת-כָּל-עֵוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּבְאֵ אֶל- הָאָדָם לְרָאוֹת מֵה-יְקָרָא-לּוֹ וְכָל אֲשֶׁר יְקָרָא-לּוֹ הָאָדָם נָפַשׁ תִּיהֵ הוּא שְׁמוֹ: (כ) וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל-הַבְּהֵמָה וְלָעוֹף הַשָּׁמַיִם וְלָכָל תִּיט הַשָּׂדֶה וְלָאָדָם לֹא-מִצָּא עֵצַר כְּנָגְדוֹ: (כא) וַיִּפֹּל יְהוָה אֱ-לֹהִים מִן-תְּרַדְמָה עַל-הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלָעָתָיו וַיִּסְגֵר בָּשָׂר תַּחְתָּנָה: (כב) וַיִּבֶן יְהוָה אֱ-לֹהִים אֶת-הַצֶּלַע אֲשֶׁר-לָקַח מִן-הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיִּבְאֶה אֶל-הָאָדָם:

85

(כג) וַיֹּאמֶר הָאֱדָם זֹאת הַפְּעַם עֵצָם מִעֲצָמִי וּבִשָּׁר מִבְּשָׂרִי לְזֵאתִי
יִקְרָא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ לָקַחְתָּהּ זֹאת: (כד) עַל-כֵּן יִעֲזֹב אִישׁ אֶת-אָבִיו
וְאֶת-אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד: (כה) וַיְהִי שְׁנֵיהֶם
עַרְוִיִּים הָאֱדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ:

רש"י בראשית פרק ב

(כג) זאת הפעם - מלמד שבא אדם על כל בהמה וחיה ולא
נתקררה דעתו בהם עד שבא על חוה:

ספר באר הגולה - הבאר החמישי

פרק הבא על יבמתו (יבמות ס"ג, א') אמר ר' אליעזר מאי
דכתיב זאת הפעם עצם מעצמי מלמד שבא אדם על כל בהמה
חיה ועוף ולא נתקררה דעתו עד שבא אל חוה ע"כ. ואין הפי'
חלילה שבא עליהם למשכב, שהרי הקב"ה כבר צוה אותו על
העריות בפסוק ויצו כמו שפרשו חכמים (סנהדרין נ"ו, ב') **רק**
פירושו מפני שהאדם הוא צורת כל המינים והוא נותן להם
שלימות, וכל צורה הוא מתחבר לאשר הוא לו צורה. וזה
שאמר שבא על כל בהמה חיה ועוף, שהרי ידוע כי הצורה
נמשל באיש כמו שאמרנו לפני זה, והמקבל הצורה נמשל
בנקיבה, והתחברות הצורה לאשר הוא צורה לו נקרא ביאה
של זכר עם הנקיבה. **ואמר כי אף על גב שהוא צורה לכל**
הנבראים והוא נקרא איש שלהם, אבל בזה אין לו הנחה
והשקט, כי אין האדם צורה גמורה רק לאשתו כי אליה הוא
צורה מיוחדת, וכאשר לא היה נמצא זוגתו אשר הצורה לו
בפרט, נקרא החבור ההוא שבא על כל ב"ח אשר הביאה הוא
התחברות הראוי לו לגמרי, אבל כאשר נתן לו שיהיה צורה
אל זוגתו שהוא לה צורה מיוחדת בפרט, אז אמר זאת הפעם
עצם מעצמי ואז הוסרה הביאה הראשונה שהוא צורה גם כן
אל הנמצאים כלם, אבל הוא צורה רחוקה ואין כאן צורה
גמורה, וזהו הוסר כאשר הוא צורה מיוחדת קרובה, וזהו
לאשתו שהוא נחשב לה צורה מיוחדת ואז נתקררה דעתו.

ואילו ידעו להבין דבר זה על עמקו, היו אומרים כי כל חכמי
העכומ"ז לאפס ותוהו נחשבו נגד הקל שבדבריהם:

ויקרא רבה (וילנא) פרשה יד ד"ה א אשה כי

"...אמר ר"ל בשעה שנברא דו פרצופין נברא ונסרו ונעשה
שנים גבים גב לזכר גב לנקבה איתיבין ליה (בראשית
ב) ויקח אחת מצלעותיו אמר להן מסטרוהי
כדכתיב (שמות כו) ולצלע המשכן וכו'

אורות הקודש / חלק ג - מוסר הקודש / עמוד פא / תקומת

הרצון - נו

נפלו העולמות, בנפילת הרצון, האדם נפל בתהום החטא,
נתקטן רצונו ונזדהם, הכל נחשך, הכל נתקטן, אומלל וקדר.
הוי, מה הומה הלב לתקן את החטא הגדול, להחזיר העטרה
ליושנה, להאיר את העולמות כולם מתוך מחשכיהם.
ולתעודה אין קצית זו קרואים אנו, מסלותיה אנו סוללים,
הולכים אנו בדרכי החיים, בעצות מלכו של עולם, להופיע
אור על הכל, אור אלוהי אמת, אור בלא מחשך. ד' בדד ינחנו
ואין עמו אל נכר.

הרצון הנעכר אל אורו יושב, כשיבוטא בחזקה ברצון עם

עמו, הגוי הגדול אשר לו אלהים קרובים אליו, ירומם בעוזו,
יבטא את רצונו באין מעצור, **יסגל לו את עצמיותו**, יאגור אל
תוכו את כל נשמת האדם, כלביא יקום וכארי יתנשא, ישב
רוחו, **יגלה את הרצון העזי והקדוש, את רצון אלהים**
בחיים, בעולם ובעולמות כולם, יבער את הרשעה, את
השקר, את הזוהמא, את הפחדים, את החרפה, את המות
עצמו מהעולם, יחדש את זיו המאורות, ישיב את אור
השמים, אשר לבשו שקים וקדרו, לאיתנם, ועז אלוהים זה
הנה הוא עומד אחר כתלנו, קול דודי הנה זה בא מדלג על
ההרים מקפץ על הגבעות.

נימוקי המקראות לרב חרל"פ זצ"ל עמ' טז':

" יודעי טוב ורעי' – יסוד הבחירה הוא שהטוב יהיה בפועל
והרע – רק בכח. בזמן שהרע יוצא מן הכח אל הפועל אז הוא
משתלט על האדם ומעביר ממנו את כל סגולת הבחירה שלו
עד שהוא נעשה כאנוס מצד יצרו הכופה עליו הר כגיגית, ובה
מסיר ממנו את צלם האלקים שבו. אבל, בא הנחש והפך את
הקערה על פיה וטען בפניהם, שעתה לפני שאתם נכשלים
בחטא, אינכם בעלי בחירה כלל, ורק על ידי החטא שגם הרע
יצא מן הכח אל הפעל, רק אז תהיו בעלי בחירה אמיתיים
"יודעי טוב ורעי'. ופיתוי זה הוא חוט חורזו על כל העולם מני
אז ועד עתה, שלכל אחד נדמה שעל ידי שמונעים ממנו את
פעולת הרע, שוללים ממנו את זכות הבחירה, על כן אינו חש
לכל רגש יושר ומוסר כליות ובוחר דוקא ברע, ובל ידע כי
דוקא בזה הוא מסלק מעליו את סגולת הבחירה ואוסר את
עצמו בזיקים ובכבלי ברזל של הרע ללכת מדחי אל דחיי".

80

85

65
70
75